

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petiț prima-dată 14 bani, a două oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Ne lăudăm noi cu vitejia?

E o întrebare aceasta, la care trebuie să dăm răspuns atât pe seama noastră cât și pe seama altora. Foile noastre au scos în repetite rânduri și aduc necontenit la iveală vitejia țaranului român pe câmpurile de luptă. Toate aceste încestări ale însușirilor noastre alese le fac zierele noastre cu cel mai curat cuget și poate nici că le-ar scoate așa mult la lumină, dacă însemnarea faptelor viteze ale eroului român s'ar face după toată dreptatea din partea celor chemați.

De aceea credem, că nu e lăudă de sine, dacă remarcăm noi înși-ne faptele noastre și nici nu din acel motiv le înveșnicim aceste fapte, ca să zicem, că ele sunt cele mai vitejești în oștirile noastre. Nu le spunem în fața lumii cu scopul ca să se vadă că noi suntem pentru vitejia noastră aleasă vrednici de o soarte mai bună, bazată pe drepturi egale. Totdeauna va trebui să ținem seamă de lucrul acesta.

Căci dacă am zice, că pentru vitejie suntem îndreptățiți la drepturi, atunci un popor mai puțin viteaz ușor ar putea să fie împărțit de mai puține drepturi și în chipul acesta ar fi răsturnată egalitatea de drepturi.

Iar dacă-i vorbă noi nici nu punem pe hârtie cu acuratețe și punctualitate toate dovezile de vitejie ale feciorilor noștri. Noi bunăoară nici acum nu știm numărul fiilor trimiși pentru apărarea patriei, câtă vreme am putut vedea, că conaționali noștri sași știu punctuos numărul feciorilor lor și au cunoștință deplină despre numărul celor ce au fost distinși cu medalii și cu recunoștință prea înaltă.

De sine înțeles voinicia noastră e și ea un titlu de a avea nă-

dejdea, că pentru dânsa noi vom fi în măsură corăspunzătoare valorati și sufletește după războiu.

Destule motive avem să credem, că nu vom rămânea uimiți cu așteptările noastre. Preasfințitul episcop al Caransebeșului Dr. E. M. Cristea s'a exprimat în biserica românească din Viena, că are nădejdea deplină a unui noroc bun al nostru pentru viitor, pentru că Maiestatea Sa Monarhul nostru însuș a lăudat vitejia în războiu a naționalităților din monarhie.

Aceasta s'a întâmplat la începutul lui Septembrie, când monarhia întreagă a arătat devotamentul și alipirea ei față de tron.

S'a mai întâmplat tot cu ocaziunea mergerii deputațiunii în fața Monarhului, că după ce s'a prezentat deputațiunea la treptele tronului, a avut loc o masă sărbătorească. Cu acel prilej, contele Ștefan Tisza a vorbit despre raporturile Ungariei cu Croații. I-a numit frați în vorbirea sa și a vorbit despre ei, ca despre unii, cari cu drept cuvânt sunt îndreptățiți să-și ajungă scopurile lor naționale. A zis între altele și aceea, că poporul croat trebuie să fie în starea de a-și putea duce la izbândă scopurile sale culturale istorice, economice și populare (etnice).

Dacă despre noi nu s'a vorbit cu acea ocaziune, ni-s'a dat cel puțin să constatăm, că croații, cari au drepturi mult mai mari ca noi Românii, au și pe calea aceasta o asigurare a viitorului lor plin de nădejdi.

Fiindcă noi ca buni creștini ce suntem trăim cu nădejdea și nu prea primim asigurări de bine ca croații, e lucru natural, ca să căutăm a ne împăca și noi nădejile cel puțin prin încurajare proprie. Ce ar fi de cei rămași acasă dacă zierele noastre nu ar însufleți pe cei întristați și rămași în cea mai neagră părăsire? Oare nu ridicăm noi focul de luptă al feciorilor noștri, când le preamărim

faptele și legăm de acele fapte nădejile unui viitor mai fericit?

Credem chiar, că preamărirea faptelor vitejești ale ostașului român este și ea o împintinare la împlinirea datorințelor cetățenești și de aceea suntem de părerea, că atunci, când la noi s'a vorbit despre cartea vitejilor români, nu se putea vorbi de o idee mai potrivită.

Cartea vitejilor nu va fi o lauda de sine a unui neam, ci o recunoștință a celor rămași acasă, cătră cei din războiu. Va fi și ea o dovadă, că dacă vom primi o soarte mai bună ceea ce credem și dorim cu îndârjire, cea soarte ea se multămi și vitejeii țaranului român, care astfel va avea una din cele mai luminoase pagini în trecutul românesc. C.

In Bulgaria s'a ordonat mobilizarea generală.

Viena. »Viener Correspondenz Bureau« e informat dela legațiunea bulgară, că în Bulgaria s'a ordonat mobilizarea generală. De marți începând toți rezervații din armata bulgară, cari petrec în străinătate sunt obligați să se prezinte la corpurile cărora aparțin.

Budapesta — Lui „M. T. I.” i se anunță din Sofia: Primul ministru Radoslavoff a declarat în ședința deputaților guvernamentali, că având în vedere desfășurarea evenimentelor, Bulgaria nu poate rămâne în nelucrare. Ea trebuie să se pregătească pentru orice și în curând se va ordona mobilizarea generală, deoarece interesele Bulgariei impun declararea neutralității armate.

Budapesta. Consulatul bulgar provoacă pe toți Bulgarii și Macedo-bulgarii, obligați la servicii de arme să se prezinte la consulat pentru primirea pașapoartelor, deoarece guvernul bulgar a ordonat în 21 Septembrie mobilizarea generală a armatei bulgare.

Și Grecia a ordonat mobilizarea generală a armatei.

București. — Agenția telegrafică ateniână comunică cu datul de 22 Septembrie:

— Deoarece ieri noaptea la ora 12 Bulgaria a mobilizat 28 de contingente. Grecia va lua măsuri asemănătoare.

Rotterdam. — Se anunță din Atena; Grecia a mobilizat 20 contingente ca

măsuri de apărare contra ținutei Bulgariei.

Bulgaria continuă tratativele cu arma la picior.

Sofia. — Agenția telegrafică bulgară a dat următorul comunicat; Trezirea Bulgariei în starea neutralității armate, după părerea cercurilor guvernamentale, își găsește lămurirea în schimbările, cari au urmat în situația politică și militară. Bulgaria nici decum nu are gândul să atace dar e hotărâtă ca săși apere drepturile și independența cu arma la picior ca și Olanda și Elveția cari state n'au stat la îndoială să dovedească aceasta ținută îndată la începutul actualului războiu. Bulgaria având în vedere mișcările de trupe a vecinilor săi a fost obligată să proclame neutralitatea armată, continuând însă tratativele cu ambele grupuri ale puterilor.

Urmările mobilizării bulgare.

Lugano, 24 Septembrie. Gazetăria italiană constată, că e foarte probabil apropiatul atac al Bulgariei împotriva Serbiei, după ce ea e pregătită iar Grecia, va rămânea pe loc ca și România care are înțelegere cu Bulgaria. Ziarele nu pot să-și ascundă voia rea în fața situației balcanice. Aceste ziare însă, își exprimă speranța că Serbia se va putea împotrivi până vor cădea Dardanelele. Sîindu-se să pună la îndoială seriozitatea acordului austro-ungaro-bulgar, să dă chiar expresie speranței, că Bulgaria ar putea fi câștigată prin faptul că Serbia nu s'ar opune eventualei ocupări a Macedoniei.

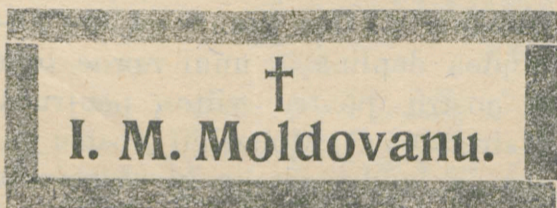
Paris 24 Septembrie. Părerile ziarelor în ce privește Bulgaria sunt slabe. Presa încearcă să pregătească opinia publică că abia de mai este nădejde pentru o înțelegere cu Bulgaria. „Journal des Debats“ scrie: Serbia dă necontenite jertfe, mai mult nu putem pretinde. Interesele de viață ale aliașilor pretind însă să nu permită cu nici un preț ca linia Niș-Salonic să fie înaintea de terminarea războiului ocupată de alte trupe, decât de ale lor.

București 24 Septembrie. Mobilizarea Bulgariei, care a fost cunoscută aici, ieri după-ameazi

n'a fost surprinzătoare pentru cercurile politice. Deja știrile sosite în cele din urmă zile din regatul vecin, a împrăștiat îndoială asupra direcției pe care va urma o politica Bulgariei.

Lugano, 24 Sept. Mobilizarea Greciei o mulțumește puțin pe Italia, deoarece Grecia nu are intenția să atace Bulgaria ci a făcut-o aceasta numai ca o simplă măsură de precauțiune în urma mobilizării statului vecin și pentru eventualitatea unui atac bulgar împotriva Macedoniei grecești.

Sofia 24 Sept. Un comunicat al direcțiunii presei anunță, că intrarea Bulgariei în starea neutralității armate își află după părerea cercurilor guvernamentale lămurirea în schimbările, ce s'au produs de curând în situația politică și militară. Bulgaria peste tot n'are intenții de-a ataca e însă tare decisă a-și apăra cu arma la picior drepturile și independența, asemenea Olandei și Elveției cari n-au șovăit chiar la începutul războiului să iee o asemenea ținută. Bulgaria este datoare, ca în fața mișcărilor de trupe ale vecinilor să proclame neutralitatea armată, în același timp continuând convorbirile cu reprezentanții ambelor grupuri de războinici.

In zilele trecute s'a stins într'o modestă chilie din Blaj, fără zgomot, așa cum mor toți bătrânii, cari au ajuns vârsta îngăduita omului de Scriptură, marele binefăcător al neamului nostru, canonicul-prepozit *I. M. Moldovanu*. In timpurile acestea de răstriaște, când pierderi mari de vieți omenesti, răresc șirul celor buni ai noștri, moartea iubitului și de toți cinstitul „Moldovanu“, ne face să simțim o durere îndoită de mare. Am pierdut un om, ale cărui însușiri alese sufletești au fost o adevărată podoabă. Iscusit și învățat, ca toți aceia, cari au viețuit împreună cu el în vremea de deșteptare a neamului româ-

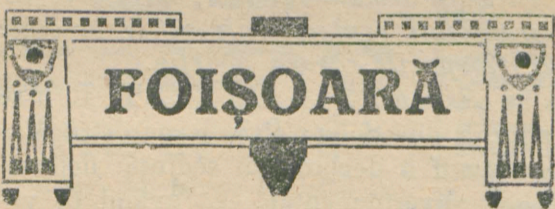
nesc, ia parte la mișcările însemnate culturale, din trecut și atât prin graiu viu, cât și prin alcătuirea de cărți, a contribuit la propășirea și ridicarea din întunec a poporului Fiind cruțător din fire, și mulțumindu-se cu puțin, a fost în stare să ajute și pe alții la nevoile vieții, așa că mulți studenți și-or fi aducând azi aminte de ajutorul lui bănesc, ori de câteori și au îndreptat în lipsă, ochii, către binefăcătorul modest de pe valea Târnavelor.

Astăzi, cunoaștem în amănunte întreaga avere alui *I. M. Moldovan*. Ea se ridică aproape la un milion de cor. Toată această avere „Moldovanu“ și a lăsat-o în folosul neamului românesc, pentru ca să se ajute cu ea tineri la învățătură, și să se facă și alte binefaceri ce s'ar socoti de potrivite. Fapta aceasta mare nu are lipsă de lauda noastră, căci se preamărește ea însuși pe sine. Un om ca acesta, ar fi trebuit închis în sicriu de aur, ca să nu se dea stricăciunii niciodată. Cetiți însă testamentul lui și vă descoperiți capetele! Pe cât de modestă i-a fost viața, tot așa și ultima dorință n'a trecut marginile lucrurilor celor mai de trebuință. Dacă *I. M. Moldovanu* n'a dorit să aibă monument la mormântul său, și cruce strălucitoare, prin tapetele sale și-a ridicat cel mai mareș monument, care nu se va nimici niciodată.

Blaj 22 Sept. n.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Victor Mihalyi* a adresat următorul Circular către veneratul cler al Arhidiecezei gr. cat. române de Alba Iulia și Făgăraș.

Ilustritatea Sa Reverendissimul *Ioan M. Moldovanu*, prelat domestic al Sfinției Sale Pontificelui Roman, canonic, prepozitul Veneratului Capitul al Bisericii Metropolitane Greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș cu hrâmul Prea Sfintei Treimi în Blaj, Membru al Academiei române și fost prezident al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, după o viață pusă în serviciul S bisericii și al nea-

Militare.

✱

*Mântuitorule în tino,
Și 'n sabiile ascuțite,
Avem credința neclintită;
Iubirea ta-i nemărginită,
A noastre arme ofelite,
Și oștile nebiruite...!*

*Pădurile au prins rugină,
Sunt moarte florile 'n grădina.
Și-a toamnă cânt' o păsărică;
Dușmanul nu se mai ridică,
Ingenunchind se roagă frații,
Ce au cutrierat Carpații.*

*Să dai porunca Ta cercască,
Războiul ca să se sfârșească,
Să sune clopotul cel mare,
Mult așteptata sărbătoare,
Vestind spre bolta cea albastră,
Că 'nvingerea este a noastră...!*

*

O steag te 'nalță cu mândrie,
De vânturi line legănat...!
Cu câte râuri săngeroase,
Românii te-au rescumpărat.

In fruntea oștilor pornite,
Ca să sdrobească pe dușman,
Tu ești altar de închinare,
In pieptul ții căruț oștean...!

Te 'ncununară 'n flori și spice,
Volnicii mândrului Ardeal;
Aprinzi în sufletul lor focul,
Când fluturi pe-al speranții mal,

Cu valuri roșii ca de sânge,
Pe care darnic l'au vărsat,
Cu galbenul tău ca un soare,
Și cu albastru cer curat...!

Tu le alini departe dorul,
Căci toate tainele le ști,
Să ne trăiască treicolorul
Și toate l'é vom birui...!

Elena din Ardeal

Cel dintâiu rachier.

Intr'o zi a pornit un biet țaran la arat, fără a fi prânzit. Numai o coajă de pâine a luat cu sine. După ce a ajuns pe ogor s'a desbrăcat de suman, l-a pus supt o tufă și a vârat pâinea supt el. După o bucată de vreme au ostenit boii,

și omul a simțit și el că-l cearcă foamea. Și-a dejugat boii, i-a dat la păscut, mai la o parte, iar el s'a dus la suman ca să-și îmbuce felia de pâine.

Dar când ridică haina, vede că bucată de pâine nu-i acolo. Caută el, caută, învârtește sumanul și pe față și pe dos, îl scutură, pâinea nicăeri. Stă omul și să minunează: — Măi! ciudat lucru! N'am văzut pe nimeni, — cu toate acestea trebuie s'o fi furat cineva!

In adevăr, pe furie venise Anghiuță și șparlise pâinea, pe când săteanul muncă cu boii, — și acuma sta ascuns necuratul după o tufă, și aștepta să sudue țaranul și să-i spue numele.

Nu-i vorbă, s'a mâhnit creștinul, dar la urmă s'a mângălat.

Eh! zice el, de foame n'am să mor! Cine a luat pâinea, se vede că i-a fost foame. S'o mănânce sănătos! Să-i fie de bine!

Așa a zis omul, s'a dus la izvor, a băut apă proaspătă, de s'a săturat, căci și apa-i tot a lui Dumnezeu, s'a odihnit el ce s'a odihnit, apoi s'a sculat, și-a înjugat boii și a prins iar să are.

A rămas dracul încremenit când a văzut așa ceva, că n'a putut împinge pe Român la păcat. Și-a dat drumu 'n iad, s'a înfățișat înaintea lui Searaotchi și i-a povestit toată afacerea: cum a furat țaranului pâinea și cum omul, în loc să sudue, a zis: Să-i fie de bine!

mnlui românesc, a adormit în Domnul Luni în 20/7 Septembrie 1915 în al 83-lea an al etății și al 56-lea al profeției sale. Marele luminător și binefcător al neamului și al bisericii noastre cu privire la înmormântarea sa a făcut dispozițiunea următoare;

„Pentru îngroparea mea dispun următoarele:

1. Îngroparea să fie cât se poate mai simplă și nici la un caz să nu se speseze mai mult ca 200 (două sute) coroane, din cari 100 coroane să se dea parohului local pentru dânsul și slujitorii bisericii, unde se va întâmpla moartea mea, — iară 100 coroane să fie pentru sicriu și alte lucruri de lipsă, cari nu s'ar afla la casă. Competința reuniunii să se împartă la săraci.

2. Să nu se dea anunțuri, nici alte semne de moarte.

3. Ceremonia prescrisă de biserică să o împlinească parohul locului, la care devine îngroparea mea în mod natural, de-oare-ce statutele capitulare nu au altă dispunere.

4. Dacă mi se va întâmpla să mor în Blaj, tinerimea dela școli și conducătorii ei să nu se distragă dela ocupațiunile lor spre a-mi face mie pompă; că de pompă m'am ferit în toată viața.

5. Nici predică, nici altfel de cuvântare să nu se țină la îngroparea mea.

6. Rămășițele mele să se ducă la mormânt în modul îndatînat la bătrâni, adecă pe mâni și nu cu trăsura.

7. Monument să nu mi-se puna la groapa mea.

Acestea le dispun pentru îngroparea mea și poftesc să se împlinească din cuvânt în cuvânt. Blaj, 14 Septembrie 1904.

I. M. Moldovanu, m. p.

Pietatea față de ilustrul defunct, pe care îl jelim cu toții, ne impune să respectăm întocmai dispozițiunea de mai sus.

Sufletul marelui și generosului defunct îl recomandăm rugăciunilor evlavioase ale Veneratului Cler Arhidiecezan.

Blaj, din ședința capitulară ținută la 21/8 Septembrie 1915.

Dr. Victor Mihályi, m. p.

Arhiepiscop și Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

Înmormântarea prepozitului Ioan Moldovanu s'a săvârșit Joi după amiază la orele 2,

respectându-se întocmai dorințele marelui defunct. Sicriul simplu a fost dus pe mâni din casa mortuară de profesorii blăjeni până în catedrală, unde protopresbiterul Bărbat a oficiat prohodul, în decursul căruia corul Catedralei a executat cântările prescrise.

După săvârșirea prohodului sicriul a fost din nou ridicat de profesori și dus în apropierea cimiterului așezându-se în groapă. E'veii școalelor erau înșirați în dreapta și stînga drumului parcurs. Sicriul a fost urmat de toți intelectualii blăjeni în frunte cu I. P. Sa Mitropolitul. În asistență s'au remarcat între alții arhiepiscopul E. Roșca, reprezentantul mitropolitului din Sibiu, d-nii protopop Brumboiu și majorul Popa, delegații parohiei gr-cat. din Brașov, d-nii Dr. Dăianu, Dr. Frâncea, Hossu-Longin, N. Petrescu, etc.

Răvaș politic.

Săptămăna aceasta se poate numi săptămăna așteptării. În fiecare țară se petrec lucruri neobișnuit de însemnate.

Rusia. După înfrângerile, ce le-a suferit, fără de veste, Rușii s'au oprit și au pus piept năvălirii armatelor noastre. Faptul acesta s'a întâmplat mai cu seamă în Galiția de răsărit și în Volhînia. Chiar și la mează-noapte față de armata lui Hindenburg s'au știut apăra, împedcând, până acum cucerirea orașului Riga. Incercarea lor însă de a ne ține pe loc, a dat greș și de două zile au început din nou să se retragă.

Franta. După mai multe luni de așteptare, Francezii au început să atace pe Nemți de-alungul întregului front. apusean. Dela mare și până în munții Vogezi au bombardat cu o adevărată ploaie de granate șanțurile nemțești, vreme de 50 de ceasuri, pe alocurea chiar 70 de ceasuri. După acest bombardament s'au aruncat cu baioneta asupra șanțurilor nemțești, unde pe cei mai mulți îi așteptau puștile și mitraliezele germane. Au reușit însă, pe unele locuri, să-i scoată pe Nemți din șanțu-

rile întâi, așa la Perthes, unde aceștia s'au retras 2—3 kilometri și la Souchez, (Șușe) unde Nemții s'au retras de bună voie. Toată lumea își aștepte privirea asupra acestor lupte, unde se va pecetlui soarta războiului din apus.

Balcanul. Mobilizarea Bulgariei a făcut și pe Greci să-și mobilizeze armata lor. Atât unii cât și ceilalți declară însă sus și tare, că încă nu au de gând să între în războiu, ci că vreau să fie asigurați de orice primejdie. În fața acestor declarațiuni guvernul român, ținând un sfat, a hotărît și el, ca deocamdată să nu facă nici o pregătire militară. Se vede că, înarmându-se toate țările din Balcani, vreau să mai rămână și în viitor neutrale.

O schimbare de guvern în România nu se face.

D. Rudolf Rotheit comunică din București lui „Vossische Zeitung“:

„Svonurile despre o apropiată schimbare de cabinet în România, au amuțit. Partidul conservator (al dlui Carp) a recunoscut neputința de a veni la putere. D. Maiorescu nu s'a întors la București, ci din localitatea de băi din Boemia, după cum anunță ziarele bucureștene, a plecat în Elveția.

Pozițiunea dlui I. Brătianu în țară e atât de puternică, încât nu poate fi scos dela locul său, și nimenia nu crede că se va retrage de bună voie pentru a lăsa în alte mâni soarta României.

Acuma ea și înainte, trebuie așadar de contat pe guvernul Brătianu.

În această privință „Bukarester Tageblatt“ publică următorul comunicat inspirat:

— Din partea celor cari au slăbiciune pentru antantă se răspândește svonul că deosebirile economice (cari de altfel pot fi ușor înlăturate) ce există între România și puterile centrale ar fi îndemnat de aceste puteri să pretindă retragerea guvernului român și că în

S'a înruntat Scaraoțchi, plin de mânie și s'a răstit la drac răcnind:

— Măi ticălosule! dacă omul a fost mai tare decât tine, vina e numai a ta. Ai lucrat ca un prost. Ar fi acuma frumos ca toți gospodarii, cu neveste cu tot, să uite de sudălmii. Ce am mai face noi atunci? Prost ne-ar merge! Nu se poate să rămăie lucrul așa. Îți poruncesc să te duci numai deacum și să muncești pentru felia aceia de pâne; și dacă în trei ani nu răpui pe țaran, să știi că te scald în aghiazmă.

De aghiazmă îi era frică lui Anghință. A pornit-o la fugă, a eșit la lumina soarelui și și-e făcut socoteală cum să-și facă slujba pentru pânea furată.

S'a gândit el, s'a gândit, și pe urmă s'a hotărît. S'a schimbat în chipul unui flăcău de treabă și s'a tocmnit slugă la țaranul cel sărac. — După aceea a învățat pe om în vara aceea să samene în mlaștină. La vecini arșița a ars holdele, — iar la omul cel sărac popușoiul a crescut mult și bogat. A avut țaranul hrană până în primăvară, ba încă i-a rămas și prisos. În vara următoare, sluga a învățat pe creștin să samene pe dealuri. Și vara s'a nemerit să fie ploioasă. La ceilalți a căzut holda la pământ și a putrezit, iar la gospodarul nostru s'a făcut o roadă minunată și multă, de nu mai știa ce să facă cu dânsa.

Și a învățat sluga pe gospodar cum să

facă rachiu din popușoi, s'a făcut Românul rachiu; a băut el, și cîntea și pe alții.

Atunci s'a înfățișat dracul înaintea lui Scaraoțchi și i-a spus cum și-a plătit datoria pentru felia de pâne.

Și-a vrut să se încredințeze tartorul cel bătrân chiar cu ochii lui de ceastă minune. Și a venit la casa țaranului, și iată ce a văzut. Toți fruntașii din sat se strânseseră acolo, la crăsmă, și gazda îi cîntea cu rachiu. Iar nevesta, pe când împărția băutura la oaspeți, s'a pălit de masă și a vărsat un păhar. S'a mâniat omul și a început să răcnească:

— Nebuna dracului! Cum de verși tu așa bunăta pe jos? Ce? crezi că-s lături, coto-nogă ce ești?

Atunci dracul a ghiontit cu cotul pe Scaraoțchi.

— Aha! zise el, bagă de samă. Acum nu mai zice: să-i fie de bine.

Iar țaranul, suduind, a început a împărți el băutura. Un sătean sărman venea dela lucru flămând și ostenit; se așeza la o parte și privea cum petrec ceilalți. Ii era poftă și lui, se uita se uita, și înghițea în sec. Iar gospodarul, în loc să-i întindă sărmanului un păhărel, îl privi chiorâș și mormăi:

— Hm! Nu cumva oi avea și grija ta? Du-te dracului!

Și vorba asta i-a plăcut Tartorul. Iar dracul celalalt nu mai putea de buerie și se lăuda:

Stă!, stăi c'ai să vezi ceva și mai frumos

Și-au băut oaspeții, a băut și crășmarul. Apoi au prins a se linguși și a se lăuda unii pe alții; privirile le erau galeșe și vorbele unsuroase ca untul.

Iar Scaraoțchi trăgea cu urechea și șoptea lui Aghiuță:

— Dacă băutura i-a face așa, ca vulpile, atunci să știi că toți încep pe mâinile noastre.

— Mai așteaptă, mai stăi, zicea dracul; lasă-i să mai beie câte un păhărel. Acu, ca niște vulpi, se gudură și se mângăie cu cozile. Dar acuși ai să vezi cum se prefac în lupi răi.

Iar sătenii au mai băut un păhar. Au prins a vorbi mai tare și mai aspru. Au început să audue în toate felurile. Apoi s'au apucat la bătae și și-au zdrobit nasurile. Se amestecă și crășmarul, — îl apucară și pe el și-i dădură o mamă de bătae, soră cu moartea.

Se scarpină Scaraoțchi în barbă, tare mulțumit acuma,

— Bine, tare bine! șoptea el.

— Mai stăi, mai stăi! zicea Aghiuță. Acuși, când or mai bea, ai să vezi ceva și mai frumos. Turbași sunt acuma ca lupii, dar acuși au să ajungă ca porcii.

acest scop ele și-ar fi pus întreaga lor greutate Greșesc foarte mult acei cari răspândesc acest svon.

După cum puterile centrale nu au intențiuni de dușmănie față de România, tot așa ele își dau seamă și de primejdia ce ar rezulta acum pentru țară o schimbare de guvern.

Cine este prieten devotat al României, acela cu cea mai mare căldură trebuie să dovedească, că în actualele împrejurări d. Brătianu să rămână și pe mai departe la conducere.

Din acest comunicat, care oglindește părerea unor anume cercuri diplomatice, rezultă că în interesul său d. Brătianu se îndoiește încă. În orice caz se nădăjduște, că în sfârșit sa vă putea realiza o înțelegere cu șeful guvernului român. Moderarea închiderii granițelor și ușurarea trecerii de muniții nu înseamnă încă mari concesii. Prin aceea că au dispărut multe greutăți suntem încă departe de dovezile unei prietenii.

Cu privire la știrile ce s'au răspândit la București despre retragerea guvernului Brătianu, organul oficios „Viitorul” scrie!

Dăm desmintirea cea mai energică acestor svonuri. Ele aparțin cu totul domeniului fanteziilor. „Epoca” care a răspândit această știre falsă încă ieri noapte, nu urmărea alt scop, decât de a provoca agitații în opinia publică. Din furtivitate însă, realitatea e cu totul alta și mult mai serioasă decât știrile senzaționale ale „Epocet”.

Inceperea manevrelor armatei române anunțate pentru 18 Septembrie v. au fost contramandate. Măsura aceasta a fost luată, fiindcă situația încordată din Balcani ar putea fi înrăutățită rău prin mișcările de trupe române, chiar dacă aceste mișcări servesc numai manevrelor obicinuite.

O telegramă din Zürich anunță: Se anunță din București: În 15 Septembrie a fost reluată circulația de

și beau iar oamenii. Se fac molatici, chiuș gem în toate felurile, nici unul nu mai aude ce zice ceilalți. După aceea pleacă câte unul, câte doi, — și încep a cădea pe uliță. Eșe și crâșmarul afară, și cade și el cu nasul într-o băltoagă! se mânjește de sus până jos, și zăcea acumă ca un porc sălbatic și grohăia.

Asta și mai mult i-a plăcut lui Scaraoțchi, — Hei! zice el. Bună băntură ai iscodit tu, băete! Ia să-mi spui cum ai făcut-o? Eu socot că tu ai luat sânge de vulpe întâiu, de aceea s'au făcut oamenii întâiu ca vulpile; pe urmă ai adăugat sânge de lup, și răutatea de lup s'a deșteptat în ei; în sfârșit ai mai amestecat sânge de porc, de au ajuns la urmă ca porcii!

— Ba nu, a început dracul să lămurească n'am făcut așa, Am dat numai popușoiu din belșug. Sânge păcătos are totdeauna omul în el, numai trebuie făcut să-și uite de biserică, de Dumnezeu și de învățăturile cele bune. Belșugul stăpână pe om, sângele începe a clocoti în el și l'am învățat cum să prefacă în rachiul belșugului Domnului. Și-așa din rachiul se naște în el sângele vulpei, al lupului și al porcului. Iar de va bea tot mereu rachiul, niciodată nu se va deștepta, și tot mai tare va cădea în ticăloșie.

Atunci l-a bătut Scaraoțchi pe umăr pe drac, l-a laudat și l-a încercat de cinste în împărățiile întinericului și ale mișeliei.

Mihail Sadoveanu.

trenuri între România, Ungaria și Austria. Pasagerilor români reținuți li s'a permis să-și continue călătoria

Se svonește că, comandamentul armatei austro-ungare luând în considerare ținuta energetică a României, și a îndepărtat trupele ce adunase dealungul frontierei române.

Rușii cer drepturi și războiu până ce vor învinge.

În Moscova, capitala a doua a Rușiei, s'au întrunit în zilele trecute zemstvouirile și trimișii orașelor la o mare adunare.

„Berlingske Tidende” din Copenhaga scrie despre decursul adunării dela Moscova:

La marea adunare din Moscova a zemstvouirilor și trimișilor orașelor, oamenii erau foarte tulburăți, dar toți erau una în punctele principale. S'au rostit aci critici foarte tăietoare la adresa celor dela conducerea guvernării, dar toți și-au spus părerea, că războiul trebuie continuat cu toate puterile. Câte un orator se aprindea în cursul discursului, încât vocea i se îneca ca într'o furie și din cuvintele lui se deslușeau numai batjocuri.

Fără îndoială, că mai multor vorbitori nu li s'a dat voie să vorbească, deoarece se poate crede din locurile albe în rapoartele ziarelor din Petrograd.

Chiar și politicieni moderați cum e Guickow au vorbit despre aceea, cari »au dus în război cele mai înalte foruri ale statului și au părăsit дума, armata, societatea și pe aliați«. Dar nici acești oratori n'au încetat să-i roage pe cei veniți la adunare, ca să nu amâne momentul marelui socoteli pe timpul după războiu și să contribuie cu toată energia lor, ca convocându-se дума să se îplinească și cererile poporului rusesc și să se constituie un guvern, oare se bucură de încrederea poporului. Foarte adâncă impresie a făcut vorbirea bătrânului deputat Ivankov care a propus ca să se trimită o delegație la țară, care să-i spună domnitorului, că așa nu mai merge în Rusia, căci se nimicește orice autoritate. Veneratul deputat care venise la adunare în port căzăceasc a mai cerut ca să se dea iertare politică generală.

Prințul Lvov a spus că Rusia va putea câștiga numai dacă guvernul și administrația e sprijinită de un popor reprezentat prin o corporațiune aleasă pe baze adevărat constituționale. Dar până când Rusia va ajunge la aceasta dezvoltare, nime să nu și piarză cumpăna internă ei fiecare trebuie să-și continue munca și să-și facă datoria.

Adunarea a hotărât în sfârșit ca Rodzianko, fostul președinte al dumei să ceară să fie primit în audiență la țară.

Despre adunarea din Moscova i se anunță din Petrograd lui „Daily Telegraph” următoarele: Marea adunare dela Moscova a hotărât, ca să se alcătuiască o comisiune compusă din membrii dumei, din membrii reprezentanțelor provinciale și din membrii altor instituțiuni publice, cari să aștepte cum gândeste poporul asupra războiului și soarta țării. La ordinea zilei a fost pusă chestia unui guvern parlamentar și s'a hotărât, ca să se grăbească convocarea dumei și numirea unui guvern, care să se bucure de încrederea poporului.

În sfârșit vorbitorii și-au exprimat convingerea, că poporul rusesc dorește neclintit că războiul să fie continuat până când armatele rusești nu vor fi biruitoare.

Delegații zemstvouirilor și consilierii comunali su ținut înainte de adunare un sfat. Au avut o întrunire în Moscova și octobriștii sub

președinția lui Guickow hotărând să pretindă convocarea imediată a dumei. Mai departe au spus ca pentru biruința armatelor rusești e de lipsă ca poporul rusesc să fie unitar, iar muncitorii să și continue lucrul netulburăți și să se fabrice cât mai multă munițiune!

„Times” e informat că muncitorii ruși după greva care a ținut timp scurt, au reluat lucrul.

Președintele dumei la țară.

Lui „Vossische Zeitung” i se anunță din Stockholm: Un distins bărbat, care a luat parte la marea adunare din Mosca a de-larat, că străduința principală e ca Coroana și poporul să fie lămurită asupra dispoziției adevărate care stăpânește cercurile parlamentare și conducătoare ale societății. Rodzianko președintele dumei, a fost din autorizația dumei la țară în audiență. 342 membri ai dumei au ținut o conferință imediat după amânarea dumei și-au dat îndrumări președintelui Rodzianko privitor la proiectele cari să le prezinte țarului.

S'a luat hotărârea, ca, câtă vreme дума nu ține ședințe, majoritatea hotărâtoare a fiecărui partid să nu părăsească Petrogradul. Ceilalți membri ai partidelor reprezentate în parlament vor merge în provincie, ca să-i lămurească pe alegători asupra situației.

Sperăm — a terminat distinsul politician — că ne va reuși să reținem poporul agitat dela pași neprecugetați, condiționând însă, că generalii Ruski și Evert vor și apăra armatele rusești, ca să nu mai îndure în viitorul apropiat înfrângeri mari,

Dacă nu vor putea împlini aceasta condiție, vom arunca dela noi orice răspundere pentru ținuta poporului. Дума a câștigat încrederea poporului rusesc, dar fiind amânată a încetat orice legătură între popor și conducerea armatei. Rodzianko reintorcându-se dela audiența sa la țară, a declarat, că țarul a fost surprins de cele ce i-a raportat. Președintele dumei speră, că țarul va împlini câteva din dorințele partidelor unite în parlament.

DEPEȘI.

La Londra se așteaptă intrarea în acțiune a Bulgariei.

Scheveningen. — La Londra se așteaptă cu siguranță la intrarea în acțiune din partea Bulgariei.

Deosebirea teritoriului neutral al portului Salonic.

Zürich — Teritoriul neutral din portul Salonic care servește pentru trecerea de mărfuri pe seama României și Bulgariei, a fost deosebit. Azi a fost instalată o stațiune bulgară de poștă și telegraf după pilda celor din Serbia.

In jurul tratatului din București.

Roma. — Vorbind de situația din Balcani, „Idea Nazionale” scrie:

„Ca și pacea din Ouchy (Lausanne), tot așa cel de al doilea războiu balcanic și tratatul din București, care l-a urmat au fost o izbândă a politicii germane. În folosul Austro-Ungariei și în vederea folosinței germane a Turciei, Germania reușt să despartă Italia de popoarele balcanice și să desbine statele balcanice între dânsule. Numai astfel, prin păstrarea Austro-Ungariei și a Turciei, se cheazășula pătrunderea germană în Orient și pe Mediterană. Astăzi datorită războiului făcut de Italia, tratatul din Losanna a fost desființat: vor putea oare statele balcanice

să desfășureze și tratatul din București? — Dușmanul e același și cauza comună care ne unește este menită să izbândească. Dincolo de ruinele Austriei și ale Turciei este pentru noi, ca și pentru statele balcanice, siguranța granițelor etnografice, neatârarea politică și economică liberă dezvoltare a puterilor noastre în lumea cea largă“.

Elveția liferează antantei șrapnele și grănete.

Berlin — Lui „Lokalanzeiger“ i-se anunță din Bern:

Ziarele franceze din Elveția anunță că Anglia a comandat în fabrica de oroloage Zenit din Locle (cantonul Neuchatel) un mare număr de fiicle de calibrul 105—120 mm. pentru șrapnele. Guvernul englez îi pune fabricii la dispoziție materialul brut. Experți englezi conduși de ambasadorul englez din Bern au vizitat numita fabrică. Tot ziarele din Franța mai anunță că și Italia a făcut comande la mai multe fabrici din La Chaux de Fonds pentru părți de grănete.

Armata rusăscă dela Vilna.

Rotterdam. — Corespondentul din Petrograd al lui „Daily News“ telegrafiază, că armatei rusești dela Vilna i-a reușit să scape din amenințatoarea îmbrățișare a armatelor germane.

Mari evenimente pe frontul din Alsacia.

Din Basel se anunță: Pe frontul din Alsacia suat în pregătire mari evenimente. După toate semnele în Alsacia se va începe în cel mai apropiat timp o serioasă ofensivă franceză a cărei centru vor fi teritoriile din Alsacia-superioară. În Elveția e foarte mare neliniștea, din cauza temerii că neutralitatea elvețiană va fi vătămată, în timpul luptelor ce se vor da la graniță. Consiliul federal a luat toate măsurile pentru apărarea neutralității.

Critica generalului Galieni asupra ajutorului englez.

Ziarul „Daily Express“ publică o convorbire a reprezentantului ei, cu generalul Galieni, comandantul Parisului, care găsește curajul de a spune pe față imputările contra Angliei, cari sunt recunoscute de fiecare francez.

Galieni a declarat, că Anglia nu trebuie să se mulțumească cu sforțările de până acum. Dacă vrea să învingă, trebuie să-și mărească forțele, să mobilizeze nenumărate fabrici pentru producerea muniției, să-și înoiască organizația militară.

Concentrarea cavaleriei bulgare la granița Serbiei.

Din Chiaso se anunță: »Corriere della Serra« primește din București știrea: Cavaleria bulgară se concentrează la granița sârbească. Autoritățile căilor ferate bulgare au primit ordin să descarce toate vagoanele și să le țină gata pentru autoritățile militare.

D. Păsci despre ofensiva contra Serbiei.

Paris. — D. Păsci a făcut unui redactor al lui »Petit Parisien« următoarele declarații:

— Statele balcanice protestează în mod energic contra noii acțiuni a puterilor centrale, care tind să vină în ajutorul Turcilor. Pentru începerea unei ofensive contra armatei sârbe refăcute și de lipsă o armată de peste 400 mii oameni. De unde vor lua Germanii această armată? — a spus Păsci.

Lupte la frontiera Basarabiei.

București. — Ziarelor din București li se anunță din Dorohoi: Intre

Tureni și Boian a avut loc ieri noapte o luptă extraordinar de înverșunată între trupele austro-ungare și cele rusești. Bubiura înfiorătoare s'a auzit la mari depărțări și din când în când se auzea răpăitul puștilor. Luptele dintre Tureni și Boian s'au dat foarte aproape de frontiera României. Foarte multe gloanțe când din o parte când din alta au rătăcit pe teritoriu românesc cum s'a întâmplat și la Horbova și Mamornița primumduind viața locuitorilor.

Despre rezultatul luptelor încă nu se poate ști nimic cu siguranță.

Serbia nu încheie pace separată.

Copenhaga. — »Berlingske Tidende« a fost autorizat din partea legațiunei sârbești să declare, că armata larăș e gata de luptă și e cu mult mai bine pregătită decum a fost la începutul războiului. Starea sanitară a trupelor e foarte bună, iar spiritul ce le stăpânește întrece orice laudă. Armata sârbească privește cu încredere în fața evenimentelor ce au să urmeze. Serbia nu se va lăsa înfricată nici de operațiunile dela răurile cari îi formează granița, nici de politica misterioasă ce o face Bulgaria. Ideea unei păci separate e pentru Serbia o nebunie.

Grecia și noua ofensivă împotriva Serbiei.

Atena. — Opinia publică din Grecia e foarte agitată, deoarece în general se consideră de apropiată acțiunea aliaților împotriva Serbiei. Fără îndoiala că Venizelos face o politică pentru antantă, dar totuși se crede că va reuși să se mențină neutralitatea. Intre rege și Venizelos s'au ivit din nou neînțelegeri. Dacă va reuși liberarea drumului Berlin-Constantinopol, schimbarea de cabinet nu se va putea încunjuța.

La Dardanele se va da lupta hotărâtoare.

București. — »Independance« scrie că știrile despre pace sunt pripite astăzi. La Dardanele se pregătește lupta mare și câtă vreme nu se va decide lupta, e cu totul neîntemeiat a vorbi despre tratative de pace. După ce se va hotărî chestia Dardanelor se va putea vorbi de pace. Dealtminteri, foarte natural, nimic nu se poate ști înainte cu siguranță.

România își fortifică granița.

Berlin — Lui »Vossische Zeitung« i-se telegrafiază din Sofia: Incepând de luni România construiește dealungul graniței ungare, dealungul liniilor ferate, tranșee, lupărți, și pedeci de sârmă. Populația e dealtcum deplin liniștită în România. Comunicația poștei și telegrafului cu România n'a fost reluată.

Berlin — Lui »B. Z. am Mtttag« i-se telegrafiază din Sofia.

Localitățile din România, dela granița ungară sunt tixite cu soldați. În săptămâna trecută s'a început să se sape tranșee și lupărți dealungul graniței ungare și să se construiască obstacole (pedeci) de sârmă. Aci nimeni nu mai crede că între România și Bulgaria s'ar ivi conflict armat.

Prin Serbia la Dardanele și în Egipt.

Din Constantinopol se anunță: Ziarele scriu prietenește despre trupele germane și austro-ungare cari luptă împotriva Serbiei și dela cari se așteaptă izbândă mare. Se crede că după înfrângerea Serbiei, le va fi ușor austro-germanilor la Dardanele să arunce în mare trupele anglo-franceze și să înceapă o expediție împotriva Egiptului, pentru a lovi în inima Angliei.

In Galizia Rușii atacă îndârjit.

Pe câmpul de luptă din nord-est nu a fost eri nici o schimbare, iar în Galizia-ostică a fost liniște. În jur de Nowo-Alexinieci și la cursul inferior al Ikvei s'au dat lupte înverșunate. Pe frontul amintit mai înainte Rușii au atacat pozițiile noastre, sprijiniți de un foc puternic de artilerie, năvălind la atac într-o coloană de 11 șiruri. În tot locul însă i-am respins înăpoi cauzându-le foarte mari pierderi și timpul acesta trupele noastre trecând în contra-atac, au mai luat dela ei și o poziție de înălțime. Focul artileriei noastre a aruncat în aer o baterie rusăscă.

La Rydomil, pe un front mic, am făcut prizonieri 11 ofițeri și 300 soldați. Incercările dușmanului de a trece Ikwa, au dat greș. Lângă Styr, în regiunea situată la nord-vest dela Koll, cavaleria noastră a alungat pe Ruși din câteva comune.

Trupele austro-ungare cari luptă în Litvania, urmărind pe dușman, au câștigat din nou teren.

Atacuri rusești împotriva lui Hindenburg.

Satele Rose și Strigge, sud-vest dela Lennowaden, pe cari în trecere le-am golit, le-am ocupat din nou. În fața Dünaburgului, la nord-est dela Smelinsk, am ocupat cu asalt alte poziții rusești și am făcut aproape 1000 de prizonieri.

Puterile noastre cari se află pe partea Rușilor cari se retrag la Wilejka, se află într-o luptă îndârjită. Atacurile puternice rusești într'un loc au reușit în trescăt. Mai multe tunuri ale noastre, la cari soldații cari le păzeau s'a ținut până în cele din urmă, s'au pierdut. Frontul nostru, care urmărește pas de pas dușmanul ce se retrage, a trecut înia Soly-Orsany-Tray Iuje-Nowogrodek.

Grecia s'a aliat cu România și cu Serbia. (?) — Înțelegere împotriva puterilor centrale.

Atena. — Organul dlui Gunaris spune, că quadrupla alianță a făcut promisiuni dlui Brătianu, că în cazul intervenției din partea Greciei și a României antanta nu va încheia pace decât atunci când România își va fi luat în posesiune teritoriile la cari aspiră. România e obligată să pună în front 500 mii oameni împotriva puterilor centrale. Mai încolo, România se obligă să dea îndărăt Bulgariei Dobrogea nouă, iar în caz dacă Serbia ar fi atacată de către Bulgaria, România va merge în ajutorul Serbiei. Asupra acestei oferte va decide consiliul de conroană.

Scopul mobilizării bulgare.

Viena. — Intr'o convorbire dată corespondentului lui »Noue Freie Presse« și vorbind despre mobilizarea Bulgariei, un ministru bulgar a declarat numitului corespondent că scopul mobilizării bulgare este să pună odată capăt trăgănelilor. Neutralitatea înarmată nu înseamnă încă îndată declararea războiului. Războiul va putea fi încunjuțat în caz dacă Serbia va ceda baremi partea macedoneană care-i afară de ceartă.

Serbia e învoită să cedeze întreagă Macedonia(?)

Geneva. — Din Niș se anunță prin Roma: În legătură strânsă cu evenimentele mai noi între primul ministru d. Păsci și ministrul Rusiei s'au început noi tratative. D. Păsci vrea să

știe dacă nu cumva s'ar putea realiza o înțelegere cu Bulgaria în modul următor:

Serbia cedează Bulgariei întreagă Macedonia cu condițiunea, că acest teritor să aibă autonomie sub suveranitatea Bulgariei. Până în acest moment nu se cunoaște rezultatul tratativelor în această chestie dintre d. Pasici și ministrul Rusiei.

Impătrita înțelegere oferă Bulgariei Macedonia.

București. — „Adevărul“ pretinde a ști, că Joi antanta a dat o nouă notă Bulgariei în care îi pune în vedere că Bulgaria va putea să ocupe imediat teritoriile macedonene.

„Momentul favorabil al României“.

Declarațiile dlui Nicu Filipescu. — Constatările gazetei oficiale a guvernului român.

Un redactor al ziarului „Adevărul“ a avut o convorbire cu d. Nicu Filipescu, seful partidului conservator. Cu acest prilej d. Nicu Filipescu a făcut următoarele declarații:

Se împlinește anul de când cu prilejul sosirii dv. în capitală se făcuse o mișcare în favoarea intrării în acțiune a României. Ne-ați putea spune — a întrebat corespondentul numitului ziar pe dl. Filipescu — ce păreri va faceți despre cele de atunci și cele de azi?

— Acum un an se făceau în contra noastră tranșee la Budapesta; acum facem noi pentru apărarea noastră la Predeal. Puteți măsura drumul făcut.

— Dar dacă era ocazie așa de bună atunci, pentru ce n'ați împins lucrurile mai departe?

— Pentru un motiv foarte hotărâtor Aveam făgăduială în ziua de 2 Septembrie 1914 că până în douăsprezece zile armata va trece Carpații. Cred că nu fac nici un rău, ba chiar că fac un serviciu guvernului, spunând aceasta că el poate primi mulțumiri dela Germania și dela Austro-Ungaria pentru măiestria cu care am fost păcăliți.

— Ați vorbit de ieri. Nu voiți să vorbiți și de azi?

— Ieri am fost eu păcălitul. Azi e dl. Brătianu păcălitul.

— Dar ce credeți, că e de făcut.

— Să așteptăm. De sigur că ocazie ca cea de acum un an de a câștiga un titlu neperitor la recunoștința Europei și aceasta cu puține pierderi n'o s'o mai avem. O astfel de ocazie e perdută pentru totdeauna.

Totuș sper că vom avea împrejurări destul de prietnice.

— Dar dacă Serbia e atacată?

— Atunci fără s'o doresc, dar din datorie, ca să nu fim primejdulți trebuie să intervenim.

Și fiindcă trebuie să intervenim, trebuie s'o spunem sus și tare — și o poziția va da brânci pe această chestiune — am credința că față de hotărârea nestrămutată a României, ofensiva contra Sârbiei nu se va mai da.

Cofratele „Viitorul“ ocupându-se cu afirmațiunea unora că momentul favorabil ce l'a avut România în Septembrie anul trecut, de a intra în războiu — nu se va întoarce niciodată — face următoarele constatări.

„Momentul“ acesta „favorabil“ a făcut în toamna și iarna trecută obiectul unor lungi desbateri, când se scorneau cel puțin odată pe săptămână cunoscutele „fapte noi“, cari serveau de îndemn partizanilor de atunci al unei acțiuni imediate a României.

Din fiecare izbândă de arme al unora sau din neizbânda altora, se trăgeau cu multă grabă concluziuni în favoarea intrării noastre în acțiune. Nu s'au tras, însă, niciodată hotărâri din interesele noastre cele mari, cari ar trebui să preocupe cu mult mai mult Români din toate părțile decât rezultatul operațiunilor cutărui sau cutărui general străin; — iar dacă ar fi fost să se îndrumeze politica externă a României după îndemnurile străzilor ori după antipatiile sau simpatiiile unora și altora, am fi mers desigur la o prăpastie pe care desfășurarea evenimentelor nu a făcut decât s'o confirme cu prisosință.

Noi am spus'o atunci și o repetăm astăzi că schimbarea atitudinii noastre oficiale de stat, intră în căderea altor oameni cari au s'o cântărească, inspirându-se numai și numai din propriile noastre interese de azi și de mâine.

Pe deoparte se pretinde că România a pierdut momentul favorabil și pe de altă parte, odată cu acesta se cere cu multă grabă intrarea noastră în acțiune și atunci ne întrebăm: dacă în adevăr am „pierdut momentul“, pentru ce se mai cere într'o asemenea situațiune intrarea noastră în acțiune alături de unul sau celălalt grup de puteri?

De aceea, în ceace privește discuțiunea în jurul „momentului favorabil“ — ea se va face cu temel numai în ora socotelilor tuturor. Atunci se va vedea, cu dovada actelor oficiale, în lumina mare a zilei, întreaga îndrumare a politicii noastre externe în tot cursul crizei internaționale.

Vești felurite.

Situația la Dardanele.

— Aliații pregătesc o mare ofensivă contra strămtorilor. —

Corespondentul din Atena al ziarului „Tri buna“ telegrafiază că este incredințat că aliații au adunat nu mai puțin de o sută de mii de oameni în peninsula Gallipoli, și în insule, unde de altfel vor sosi în curând noi contingente engleze și franceze.

Vedem dar din spusele unei persoane ce a venit din Constantinopol că, afară de vre o întâmplare neprevăzută, poate în curând Turcii vor fi nevoiți să se folosească numai (!) de infanterie, deoarece au isprăvit munițiile pentru artilerie (!) și tunurile sunt mai toate stricate (!) în așa fel că nu se mai pot repara și nici nu le mai pot înlocui (!) cu altele. De aceea a cerut Germaniei făcându-i cunoscut situațiunea desnădăjduită (!).

Aliații ar fi avut succese (!) însemnate la Anaforta, reușind să amenințe singurul drum de aprovizionare al Turciei, căci drumul pe apă este de acum înainte tăiat (!) prin acțiunea submarinelor anglo franceze din Marmara.

„Corriere della Sera“ anunță, că în peninsula Gallipoli aliații construiesc forturi la Suvla. În acest scop aliații au adus câteva mii de refugiați din Asia-mică, cari lucrează aci pentru plată, ziua-noaptea. La Mudros zilnic sosesc noi trupe, tunuri și material de războiu. Marile pregătiri navale nu sunt încă terminate.

Au sosit cuirasate cu părete dublu, cari sunt montate cu tunuri de cel mai mare calibru.

„Journal des Balkans“ este informat, că aliații au început asediul împotriva Dardanelor. Trupele engleze au primit întăriri maximum 100 mii de oameni. Trupele franceze încă au primit întăriri considerabile, iar după informații provenite din Geneva și Zürich; între asediatori se găsesc și trupe italiene. Aliații vor trebui să-și ajungă scopul în timpul cel mai scurt, bine știind, că aici se va decide soarta nu numai a peninsulei Gallipoli, ci și a Constantinopolului.

Din România.

Consiliu de ministri. — Audiența ducelui de Mecklenburg. Vase românești capturate de Ruși.

În zilele trecute s'a ținut la București un consiliu de ministri sub președinția dlui I. I. C. Brătianu, prim-ministru și ministru de războiu. La acest consiliu au luat parte și cei doi președinți ai corpurilor legiuitoare.

Ducele de Mecklenburg — după cum am anunțat — a sosit în țară și a fost primit la debarcaderul dela Giurgiu de von dem Busche, ministru Germaniei care la însoțit până la București. Ducele de Mecklenburg, fără a se opri în Capitală, a plecat cu un tren special la Brăila, unde s'a imbarcat pe vedeta „Maior Giurescu pentru Măcin, unde se afla M. S. Regele. Suveranul a primit Vineri pe ducele de Mecklenburg pe bordul Iactului „Stefan cel Mare“. Oaspele german a părăsit apoi Măcinul ducându-se direct la Sinaia, de unde, după ce a fost primit de M. S. Regina Elisabeta, a plecat în automobil la Predeal părăsind țara.

Ni se comunică din Constanța, — scrie „Viitorul“ — că două mari vase cu pânză au fost surprinse și urmările nu departe de acest port, de către un torpilor rus. Aceste două vase au trebuit să se refugieze în baia Tuzla, unde au aruncat ancora la o distanță de 150 metri de țarm. Torpilorul rus le supraveghează de la distanță astfel că aceste două vase nu-și mai pot lua cursa. Guvernul român a intervenit pe lângă cel rus ca vasul de război al acestuia să părăsească ap'le teritoriale românești.

De altă parte cargobotul „Craiova“ de o capacitate de 1500 tone, care venea dela Orda cu o încărcătură de alune, a fost capturat de flota rusească pe motivul că transportase petrol la Constantinopol, ceea ce e cu totul neadevărat, dat fiind că acest vapor a fost gol când a plecat din Constanța. Guvernul român a intervenit ca și acest vapor să fie pus în libertate.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 23 Septembrie n.

Al treilea împrumut de războiu german. Se anunță din Berlin: După semnările oficiale al treilea împrumut german, care a fost încheiat în 23 Septembrie, se arcă la 12 miliarde 300.000 mărți.

Societatea „Petofi“ a exclus pe poetul Goga din șirul membrilor ei. Societatea literară Alexandru Petofi, care a ales acum trei ani de membru de onoare, pe poetul nostru Octavian Goga, pentru traducerea lui din poeziile lui Petofi, l'a șters în ședlnța ei secretă ținută Dumineca trecută, din șirul membrilor ei de onoare.

Eroismul unui soldat român din Basarabia. L'Indépendance Romaine ne aduce stirea că Vlad Zubaia, român din Basarabia, soldat în armata rusească, timp de 10 luni a dat pe diferite câmpuri de bătălie dovezi de o vitejie fără seamăn încât a stors admirația ofițerimei rusești. »A prins două drapele austriace și după ce a fost de două ori rănit reînșănătoșindu-se s'a reîntors în front. Decorat în două rânduri a fost propus pentru o a treia decorație. Grav rănit a treia oară Vlad Zubaia a fost transportat zilele acestea în spitalul din Chișinău“.

Trupe italiene în Serbia. Sofia. — „Kambana“ anunță din sursă ateniană; Ambasadorul englez la Atena a adus la cunoștință guvernului grecesc, că trupele italiene expediționare trimise la Dardanele nu vor lua parte la operațiunile îndreptate împotriva Dardanelor. Aceste trupe au fost dirijate deja spre Salonic unde vor debarca și de unde vor fi transportate peste teritoriul grecesc pe câmpul de război sârbesc. Guvernul grec încă nu s'a declarat că va permite sau nu trecerea trupelor italiene prin Grecia.

Un porc scump. Cetim în »Drapelul« Aflăm, că ieri, Luni, la 13 Septembrie, a fost tăiat în tăietoarea orașului Lugoj un porc din îngrășătoarea compatriotului nostru Lazar H. Barra care a cântărit 307 kilograme și a fost cumpărat de măcelarul din loc Ioan Hecker cu suma pe 1228 cor. (chilogramul per 4 cor.) Fiind acest porc expus vederei publice în tăietoare, a exclamat un prieten ieșit la penzie ca învățător confesional: Așa porc mai înțeleg și eu. Face mai mult decât penzia mea anuală! Apoi să mai înveți carte!

O contribuție inimoasă pentru fondul ziaristilor. Aflăm cu plăcere, că o persoană venerabilă, care și până acum a sprijinit cu o mână largă aș zămintele noastre naționale, fără a face cunoscute în cercuri mai largi binefacerile sale, — fiind a venit în ajutorul gazetărilor noștri, cari de cele mai multe ori își jertfesc sănătatea și existența în interesul obșteșc, a dăruit pe seama Fondul ziaristilor români din patria suma însemnată de 5000 (cinci mii) coroane în rentă ungară de Stat cu 4%. — Fapta aceasta nobilă, merită toată lauda, și, deși nu cunoaștem numele generosului binefăcător, îi dorim din tot sufletul viață îndelungată, ca să poată sporii și mai departe șirul binefacerilor sale.

Chemarea sub arme a glotașilor de 18 ani. Monitorul oficial publică în numărul său de ieri publicațiunea ministerului ungar al apărării țării, prin care sunt provocați toți glotașii născuți în anul 1897 (adecă de 18 an), precum și toți aceia cari au fost aplicați la serviciu pentru armată, (uuncitori, surugii, botaji

etc.) dar mai târziu au fost iarăși concediați din acest serviciu, dacă au fost găsiți apți la asentare sau la controalele completorii, au să se prezinte pentru începerea serviciului militar în 15 Octomvrie 1915 — întrucât nu sunt dispensați nominal — la comanda de completare a honvezimii sau armatei comune, indicată pe legitimația de glotaș, ce au primit-o cu prilejul asentării.

Această dispoziție îi privește și pe glotașii născuți în Austria sau Bosnia și Hertegovina, cari au fost găsiți apți la asentările ținute pe teritoriul ungar.

Tot în 15 Octomvrie vor avea să se prezinte, fără considerare la anul nașterii, și toți aceia cari s'au anunțat de bună voie la asentare ca să fie primiți în armata comună sau la honvezime.

Mașiniștii de profesiune și fochiștii, cari sunt de fapt aplicați ca pluguri cu motor sau aburi, pot să ceară prin o rugare adresată respectivei comande de completare și și înaintată prin primărie amânarea prezentării la serviciul militar până la 30 Noemvrie,

Glotașii care se vor prezenta la serviciul militar au să aducă cu sine încălțăminte tari și bune, unelte pentru mâncare, perie, vestimente călduroase și ciorapi de lână (obielle), și de mâncare. Pentru mâncare se va primi 1 cor. pe ziua prezentării.

Glotașii chemați la serviciu militar au dreptul să călătorească gratuit pe clasa a treia (pe vapor el. II.), dacă sunt în posesiune legitimației de plecare la casearul gării.

Toți aceia, cari vor întârzia să se prezinte în ziua de 15 Octomvrie vor fi escortați cu forța și vor fi pedepsiți conform art. de lege XXI din 1890 cu închisoare până la 2 ani.

Toți aceia, cari au intrat de bună voie la serviciu militar, au dreptul în cadrele legale să ceară să fie împărțiți la regimentul care ar dori ei.

Glotașii pe a căror legitimație e indicată

comanda în Neoplanta (Ujvidék) sunt făcuți atenți că au să se prezinte la comanda de completare a armatei comune Pécs, iar cei împărțiți la honvezime, la comanda de honvezi a batalionului din Szabadca.

Francezii aproape de Colmar. »Corriere dela Sera« e informat din izvor partii ular că, după înaintarea Francezilor la nord de Münster, cucerirea Colmarului e chestie de câteva zile.

Trupe Italiene în ajutorul Serbiei. Din Basel se anunță: Ziarele milaneze aduc știrea, că Sârbi vor primi în ajutor trupe italiene. Armata sârbească are muniție destulă și multă artilerie englezească.

Femeile frumoase, cari au dinți orbitori de albi și frumoși, știu, că aceasta e cea mai frumoasă podosbă a lor și deaceea tainuiau totdeauna, câte-ori au fost întrebate, ce mijloc întrebuințează pentru îngrijirea dinților astăzi nu mai e nici o taină, după-ce din copilărie ne-am deprins cu folosirea cremei de dinți Calodon alui Sarg și apa de dinți Calodon, vestite în toată lumea și de lipsă pentru toți. Cine vrea să-și ție dinții curați, albi și sănătoși până la bătrânețe, să întrebuințeze seara și dimineața Calodon de alui Sarg. Pentru spălarea gurii să te folosești de cunoscuta apă de gură Calodon. Amândouă mijloace au un gust plăcut și efect antisepic. Se poate căpăta în farmacia, drogerii, parfumerii și alte prăvăli de aceste.

Birou de informații în Budapesta. Dau informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații relativ la rugărilor trimise la oricare ministeriu, ori alte oficii. Urgez rezolvarea-cauzelor, rog rezolvare favorabilă.

În cauze militarești, protejești ori învățătoarești etc, dau deslușiri grabnice și sigure.

Încercă a câștiga informații despre soldații pierduți pe câmpul de luptă.

Mijloace tot felul de vânzări și cumpărări d. e.: grâu, cucuruz, fân, boi, porci, oi, poame și altele. — L. Olariu, Budapesta II. Margit körut 50 III, 6.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului“

Publicațiune.

Comuna politică Hasag (Hásság) dă în arândă prin licitație publică în 17 Oct. a. c. st. n. la 2 ore p. m. dreptul de pășunat pe toamnă iarnă și primăvară pe partea din hotarul comunei „Mirite și ogoară“ pentru 800 oi pe timpul din 18 Oct. a. c. până în 22 Apr. 1916.

Hasag (Hásság) în 27 Sept. 1915.
Primăria comunală.

Pășunat pentru oi.

Biserica evanghelică luterană din Agârbiciu (Szászegerbegy), comitatul Nagy-küküllő, arândează pe calea licitației publice, pășunatul pentru oi, pe termenul 16 Octomvrie st. n. 1915 până la 1 Martie st. n. 1916. Licitația se va ținea în 10 Octomvrie a. c. la 3 ore p. m., la casa parohială, unde se pot vedea și condițiunile.

Oficiul parohial.

Nr. 1653/1915. 2213

Publicațiune.

Comuna Szászújfalu dă în arândă dreptul de pășunat oile peste iarnă, prin licitația publică ce se va ținea în 3 Octomvrie 1915 d. a. la orele 3.

Prețul de strigare 150 cor. Condițiunile mai amănunțite se pot vedea în cancelaria comunală.

Szászújfalu 21 Septembrie 1915.

Primăria comunală.

Doi băeți

se primesc în Franzelăria lui Stefan Moga. Sibiu, Bahngase. 2171

Convocare.

P. T. membrii a »Reuniunii de credit și economii în Bongard« „Bungărzana“ prin aceasta se convoacă la adunarea extra ordinară ce se va ținea în 17 Octomvrie n. c. la 2 ore p. m. în cancelaria comunală din loc cu următorul

Program:

1. Deschiderea ședinței.
2. Alegerea Direcțiunei pe un nou period de 3 ani.
3. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
4. Eventuale propuneril.
5. Închiderea ședinței.

Bungard la 16/29 Sept. 1915.

Toma Modran N Dregan
președinte contabil
Nicolae Oprisiu
casar

Anunț de căsătorie.

• Sunt văduv român gr.-or., în etate de 49 ani, cu ocupațiune comerciant, fără copii; și-mi port ocupațiunea de comerț cu boltă. Voesc pe calea aceasta a-mi căuta o soție, o persoană cinstită și potrivită etății mele, fără copii, și privitoriu la avere să fie proporționată cu mine, în bani gata, cei voi asigura pe averea mea. Amatoarele ce vor afla de potrivit acest anunț de căsătorie îmi pot cere adresa dela Administrația „Foi Poporului“ din Sibiu, alăturând în epistola de întrebare și o marcă postală de 10 fileri pentru răspuns.

Înștiințare.

Intenționez a ținea în funcțiune fabrica mea de spirit economică cu începutul 1 Octomvrie a. c. până la 1 Mai a anului viitor.

În cazul că la îngrășatul cu borhot nu aș putea ocupa întreg numărul cu vite proprii evantitatea de lipsă aș suplino cu vite de plată.

Taxa pentru întreținere, îngrijire și curățire este: pentru una vită mare cor. 30 —, pentru una de 2-3 ani cor. 20 —, pentru una de 1-2 ani cor. 10 — la luni.

Insemnări aici referitoare să se facă până la 1 Octomvrie a. c.

Samuel L Mendl Medgyes.

Ludovic Ferecz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Ciszădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului cele mai noue stufe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

stoffe chiar acum, pentru haine de bărbați stufe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stufe pentru pardisiuri și »Raglan«, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asuprareverenzilor confesionate în atelierul meu, îmi permit a strage deosebită atențiune a Or. domni preoți și teologi abolventi. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitoră sea mai nouă.

În atențiunea băncilor.

Eu subscrier locuitoare în comuna Roșia de secaș (Székásveresegyháza) în protopretura Blajului, comitatul Albei inferioare, vinerea trecută în 17 Septembrie st. n. a mers la Blaj să reglez 2 accepte pe cale amândouă le-am pierdut, și nu le-am mai aflat, și așa am trebuit să dau accepte nouă.

Un cambiu a fost de 40 fileri eu sunt primitoare subscrișă de mâna mea proprie — în ambele cambii: Ana Burnete n. Dămian; în acest accept sunt caventi: Ioan Dămian I. Iacob și Iuon Bogdan I. Nicolae. al II lea accept e de 1 cor. 60 fil; caventi sunt: Iuon Deac, Ioan Dămian I. Iacob și Augustin Dămian I. Iuon.

Oricine le-ar afla este rugat să le aducă sau să ni le trimită pe adresa mea. Iar în caz că le-ar prezenta altunde să se știe că nu au valoare.

Ana Burnete n. Damian.

Se află un ver

cu certificat de 11 luni de vânzare la Lazar Vulc, la moara de scoarță Nr. 1 în Sibiu și tot acolo se primește o slugă sau un lucrător.

Bucate și fân presat,

cumpără în orice cantitate cu prețurile maximale de la orice stație de tren. I. Iohann Keil. Sibiu.

Un comis

manufacturer priceput, află loc la firma Ioan Comșa & Fiu, Seliște (Szellstye)

Profesoară diplomată pentru școala civilă,

dorește să se angajeze la o familie ca să pregătească elevii pentru depunerea examenului privat de pe clasele civile. — A se întreba la »Administrația foii«.

Anunț.

Un domn cu serviciu bun, mai în etate sau în pensie, persoană onestă, se poate căsători cu Doamnă fără copii însă cu avere până la 20 mii coroane.

Informații se dau Sibiu, Rosenfeldgasse Nr. 13 etajul I. 2190

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și inzestrat cu cele mai moderne aparate și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silința să satisfacă pe deplin dorințele publicului.

Ca specialitate lucrez după fotografiile vechi și stricate, ca de pildă a celor căzuți în războiu, tablouri mărite și pictate, cari vor fi cu totul asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în războiu vor avea scăzământ la plată.

Rugând să-mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE, fotograf

Sibiu, Piața mare Nr. 19,

vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

Crema de dinți

KALODONT

70 filleri

≡ Berea albă și neagră din ≡

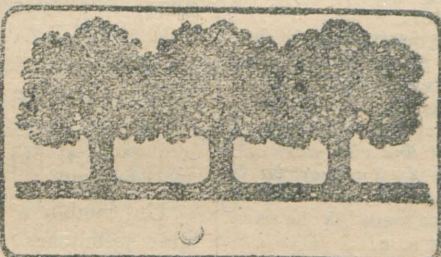
Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari cunosc, atât la oraș cât și la sate

124

Că berea noastră e foarte căutăată se poate vedea și de acolo că cămpărătorii se înmulțesc mereu

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.—
Portofel de cambii	„ 17,700.000.—
Imprumuturi hipotecare	„ 12,400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.—
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5** $\frac{1}{2}$ %

după termenul de abdicere, plătiind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

762

Direcțiunea.

MOBILE

lucrate solid și conștiențios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, AAAAA

str. Sării 37

Specialist în:

≡ MOBILE DE TOT FELUL ≡

pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

☎ Telefon Nr. 47 ☎ cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

RENUMITELE

GHEȚE TURUL

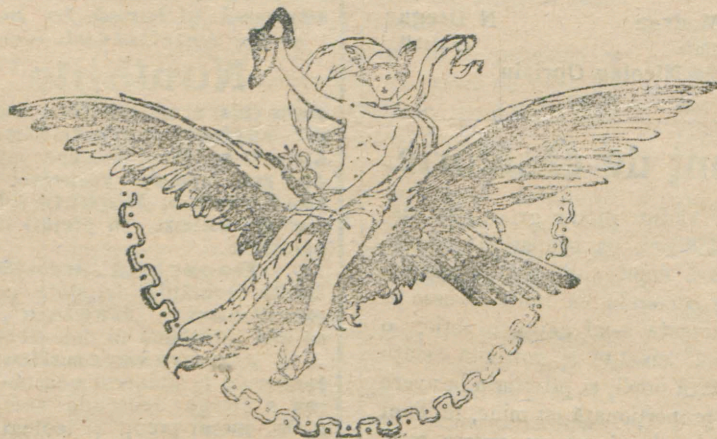
CONDUC PRETUTINDENI

„TURUL“

Fabrică de ghețe societate pe acții în TIMIȘOARA.

Cea mai mare fabrică de ghețe în monarhie.

130 sucursale proprii.

Anual se fabrică:

900.000 pãrechi.

1200 muncitori și

împiegați.

Magazin sucursală: în SIBIU, — Strada Cisnădiei Nr. 31